

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè
instituenda - Complectens vatios & solidos modos juvandi & consolandi
diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

§. 3. Tertium præceptum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48248)

10 De Conversatione Apostolica in communi.

signabat, uti Turfellinus l. 6. c. 8. vit. testatur his verbis: *Divinum Numen in Episcopis, eorumque Vicariis venerans, ex eorum auctoritate sua munia obire gestiebat, eisdemque prorsus omnibus in rebus, dicto audiens erat. Idem ceteros à Societate facere iubebat, à nostris Hominibus obedientia in Præpositos Ecclesiasticos prodendum exemplum dicitans.* Et paulò post alteram rationem assignans subdit: *Talem verò, tantamque modestiam ac submissionem necessariam dicebat esse, cum ad Diabolum superbia caput debellandum; tum verò ad Ecclesiam Præpositos insigni obsequio demerendos, ut illis secundis ac propitiis Christiana res melius gereretur.*

§. III.

Tertium Præceptum.

I. **T**ertio sicut ignis, dum agit, nihil de innato suo & naturali calore amittit, ita & verus Operarius atque Apostolus, dum aliorum salutem curat, studiosè cavere debet, ne quicquam de intrinseco fervore charitatis, & studij perfectionis perdat. Sic enim primò, exemplo suo nos docuit ipse DEVS, qui, cum sit fons bonorum omnium, ita de plenitudine sua gratias suas nobis communicat, ut tamen ipse etiam semper plenus remaneat; hinc & Sponsam suam Cantic. 1. introduxit in cellam vinariam, & ordinavit in ipsa charitatem, excitans videlicet ipsam, ut ordinem charitatis ab ipso præscriptum servaret, & prius charitatem erga se, postea erga alios exerceret. Docuit secundò Christus, tum verbo, cum dixit Matth. 16. *Quid prodest Homini, si mundum universum lucretur, anima verò sua detrimentum patiatur?* tum exemplo, dum non modò ipsemet assiduò, postquam cum Hominibus aliquamdiu versatus est, in montes aut alia loca secessit, & orationi vacavit; sed etiam Apostolis id ipsum præcepit dicens: *Venite seorsum in desertum locum, & requiescite pauillum.* Marc. 6. Docuerunt tertio Apostoli, qui, cum viderent, crescente numero Christianorù se impares esse eorum saluti sine jactura proprii profectus procuranda, Diaconos constituerunt, curaque temporalium illis demandatà dixerunt: *Nos autem Orationi & Ministerio verbi instantes orimus.* Hinc & S. Paulus Timotheum 1. cap. 4. monuit, ut
sibi

sibi prius, postea doctrinæ attenderet. Docuerunt quartò
 sancti Patres, ex quibus more suo sapienter discurrens S. Lau-
 rentius Justinianus c. 12. de casto Connubio, exemplum Spon-
 sæ sequentibus verbis proponit: *Anima desponsata Verbo in
 hoc efficitur anxia, hoc agere nititur, ut sui non amittat custo-
 diam, dum Proximorum utilitatibus inservit; ne pro aliorum
 commodis, mentis innocentiam perdat. Vno quidem oculo vigi-
 lat, qualiter fraternæ proficiat charitati; altero autem, quomo-
 do Sponso suo immaculatam se exhibeat. Novit tanquam in-
 multis experta, quàm plurimos immoderato charitatis Zelo ac-
 censos cordis omisisse munditiam, & devotionis nectare spoliatos
 esse, dum inconsultè vacantes Proximis seipsas negligere non ti-
 merent. Semper igitur humilis casum veretur: propterea lau-
 dabili discretionis moderamine sic secum agit, ut nec pro com-
 modis Proximorum contemplationem deserat, neque pro con-
 templationis amore, aliorum curam funditus derelinquat. In
 utroque se constituit medio. Nam, cum licet, vacat sibi; cum
 charitas urget, se exponit Proximo, sic tamen, ut continuò an-
 helet ad cubile Sponsi secreti reditum, de quo fraternæ charita-
 tis accensa Zelo egressa est. Semper, cum foris manet, cordis po-
 stes prudenter observat, ne, cum ad se tota revertitur, iniquita-
 tis maculam contrahat, per quam Sponsi aspectibus valeat dis-
 plicere. Ideoque ex fecunditate spiritualis prolis, Verbi fruitione
 dignior efficitur. Nec minùs appositè in eundem sensum mel-
 listius Doctor S. Bernardus l. 1. confid. c. 5. Eugenium Papam
 hortatur. Si totus, inquit, vis esse omnium, instar illius, qui
 omnibus omnia factus est, laudo humanitatem, sed si plena est;
 quomodo autem plena te exclusit? & tu Homo es; ergo ut integra
 sit, & plena humanitas, colligat & te intra se sinus, qui omnes
 recipit; alioquin quid tibi prodest iuxta Verbum Domini, si uni-
 versos lucreris, te unum perdens? quid solus fraudaris munere
 tui? Memento proinde, non dico, semper, non dico sæpe, sed vel
 interdum reddere teipsum tibi. Quod ipsum eleganter serm.
 18. super Cant. conchæ similitudine declarans, quamobrem,
 si sapias, ait, concham te exhibebis, & non canalem; hic siqui-
 dem penè simul & recipit, & effundit; illa verò, donec implea-
 tur, expectat, & sic, quod superabundat, sine suo damno com-
 municat. Propterea namque Salomon Prov. 29. dixit: *To-
 tum Spiritum suum profert stultus, sapiens differt, & reservat in*
 A 6 *posse-**

posterum. Uti S. Dominicus fecisse scribitur, qui ita diem cum nocte conjunxit, ut hanc DEO, illam Proximo daret, idque fructu maximo, quippe qui nihil interdiu aggredereur cum Hominibus, quin antè cum DEO propitiato contulisset. Unde meritò prudens Operarius prudentum Virginum exemplum ob oculos habere & imitari debet, quæ, cum fatuæ Virgines oleum peterent, quod ipsæ sine suo dispendio se dare non posse advertabant, audacter id negârunt dicentes Matth. 25. *Ne fortè non sufficiat nobis & vobis, ite potius ad vendentes, & emite vobis.*

II. Porro ut hoc præceptum, quod summi momenti meritò esse creditur, clariùs intelligatur, bene notare oportet excessus illos, quos veluti ordinatæ charitati contrarios idem præceptum prohibet, & ad quaternarium ferè numerum reduci possunt. Primus est, ne plura simul charitatis officia assumantur, quàm commodè & quietè peragi queant; nam, ut rectè Ludovicus de Ponte 103. tr. 4. c. 9. advertit, fervor non tam in eo positus est, ut multa cõplectatur, quàm ut officium & ministerium exactè fiat. Quòd si fuerit nimius, erit etiam implicatus & intricatus, ac proinde minùs utilis, cum juxta D. Gregorium l. 1. Past. c. 4. impar inveniatur ad singula, qui confusâ mente dividitur ad multa. Hinc cum Moyse in hoc genere excedere videretur, audivit à Socero suo Jetro Exod. 10. *Non bonam rem facis, stulto labore consumeris.* Secundus est, ne festinatò nimis officia aut opera suscepta peragantur, ut multi faciunt, qui, ubi semel desiderium cujusdam operis, fructùsque conceperunt, eodem quasi momento & tempore eundem consequi volunt; ideòque omnia alia, licet magis sæpe necessaria opera relinquunt; ad quorum errorem refutandù sufficere potest unicum ipsius Omnipotentis Creatoris exemplum, qui, cum Mundum universum æquè facillè unico momento, ac sex diebus creare potuisset, maluit tamen eum successivè per sex dierù intervallù absolvere, ut vel hoc suo exemplo doceret, quantopere cupiat ab ijs, qui minorem mundum, id est, Hominem creare, seu in primævum suum statum reducere desiderant, nihil præproperum & inordinatum, sed omnia in mensura, & ordine fieri. Tertius est, ne plus laboris suscipiatur, quàm sanitas corporis ferre queat; cum enim unus gradus sanitatis cum doctrina sufficiente

conjunctus, ut prudenter non nemo dixit, plus profit Operario, quam viginti gradus doctrinæ in corpore debili & morbis impedito, merito prudentia suadet, ut sanitatis corporalis sedulam perinde curam gerat Operarius, ac Eques, qui iter suum feliciter absolvere desiderat, equi sui curam gerere cognoscitur. Quartus denique est, ne stata Spiritus exercitamenta, Oratio videlicet, Examen, Lectio Spiritualis, Pœnitentiæ aut Mortificationis opera sub specie Zeli, seu salutis alienæ procurandæ intermittantur, aut perfunctoriè obeantur; qui enim hoc agunt, magnam, teste Alphonso Rodriguez p. 3. tr. 1. c. 5. Dæmoni fenestram aperiunt, ut qui cernens, se studium juvandi Proximi non posse omnino impedire, id agit, ut ita se Operarij huic Operi impendant, & immergant, ut animum ad promovendas, tuendâsque rationes suas nunquam advertant. Qua in re scilicet Pharaonem Ægyptium imitatur, qui, ne Israëlita desiderium sacrificandi DEO suo foverent, eosdem laboribus opprimi jussit, ut Exod. c. 5. legitur. Quapropter merito quilibet ordinata charitate, Zeloque accensus Operarius saluberrimum sibi Siracidis monitum applicare debet: *Recupera Proximum secundum virtutem, & attende, ne incidas*, in errorem scilicet illorum, qui sic alienæ salutis curam suscipiunt, ut suæ exiguam, aut nullam gerant. Dicat proinde cum S. Bernardo f. 18. super Cant. *Ego nullum ad salutem Pietatis gradum illi gradui anteponendum censeo, quem sapiens Eccl. 30. posuit dicens: Miserere anima tua placens DEO. Quod si non habeo, nisi parumper olei, quod ungar, putas tibi debeo dare, & remanere inanis? Servo illud mihi, & omnino nisi ad Prophetæ inssionem non profero. Si institerint rogantes aliqui ex his, qui fortè existimant de me supra id, quod vident in me, aut audiunt aliquid ex me, respondebitur eis: Ne fortè non sufficiat nobis & vobis, ite potius ad vendentes, & emite vobis; non enim hoc consulit Apostolus, non causa, vigila, charitas, ut aliis sit remissio, mihi autem tribulatio, sed ex equalitate. Sufficit, ut diligam Proximum nostrum tanquam me ipsum, hoc quippe est ex equalitate. Propterea, inquit Apostolus Hebr. 2. abundantius observare oportet nos ea, qua audivimus, ne fortè peresfluamus. Benigna prudensque charitas affluere consuevit, non effluere.*